

Räddningstjänsten
Höga Kusten · Ådalen

Årsredovisning 2023

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen

Organisationsnummer: 222000-1354

Fastställt i förbundsdirektionen 2024-03-21

Innehållsförteckning

1	Vi blir bättre tillsammans.....	4
2	Förvaltningsberättelse	5
2.1	Organisation och uppdrag	5
2.1.1	Förbundsdirektionen	5
2.2	Översikt över verksamhetens utveckling	6
2.3	Den kommunala koncernen	6
2.3.1	Privata utförare	6
2.4	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	7
2.4.1	Pensionsförpliktelser	7
2.5	Händelser av väsentlig betydelse	8
2.5.1	Återbetalning till kommunerna	8
2.5.2	Bredare samarbete inom Västernorrland	8
2.5.3	Räddningsregion MittNorrland	8
2.5.4	Civil insatsperson.....	9
2.5.5	Suicidprevention.....	9
2.5.6	Räddningspersonal i beredskap (RIB).....	9
2.5.7	Räddningstjänst.....	10
2.6	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	14
2.6.1	Ägaruppdrag	14
2.6.2	Fastställande av mål för god ekonomisk hushållning.....	14
2.6.3	Budgetarbete.....	14
2.6.4	Internkontroll	15
2.7	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	16
2.7.1	Uppföljning av verksamhetsmål	17
2.7.2	Kommentar verksamhetsmål	18
2.7.3	Uppföljning av finansiella mål	19
2.7.4	Kommentar finansiella mål	19
2.7.5	Budgetavvikelse.....	19
2.7.6	God ekonomisk hushållning	21
2.8	Balanskravsresultat	22
2.8.1	Synnerliga skäl	22
2.9	Väsentliga personalförhållanden	23
2.9.1	Sjukfrånvaro	25

2.9.2	Friskvård	26
2.9.3	Framtida personalutveckling	26
2.10	Förväntad utveckling och framtid	27
3	Drift- och investeringsredovisning	28
3.1	Driftredovisning	28
3.1.1	Intäkter	28
3.1.2	Kostnader	28
3.2	Investeringsredovisning	28
4	Resultaträkning	30
5	Balansräkning	30
6	Kassaflödesanalys	31
7	Noter	32
8	Redovisningsprinciper	35

1 Vi blir bättre tillsammans

2023 kommer vi att komma ihåg som ett år i samarbetets tecken. I maj sjösatte vi äntligen vårt räddningsledningssystem tillsammans med de andra räddningstjänsterna i Västernorrland, Jämtland samt Väster- och Norrbottens inland (R10-kommunerna). Ett viktigt steg mot att kunna hantera stora larm och flera samtidigt pågående larm på ett mer kvalitativt sätt än tidigare. Vårt stora geografiska område och vår lösning med ledningsbefäl på två platser väcker nyfikenhet i övriga landet, där de vill veta mer kring hur vi arbetar.

Under året har vi även tillsammans med de övriga räddningstjänsterna i Västernorrland genomfört ett stort projekt för att undersöka hur vi kan arbeta ännu mer tillsammans för att skapa bättre kvalitet och effektivitet i vårt arbete. Elva delprojekt har slutförts och engagemanget från deltagarna har överlag varit väldigt högt. Många nya kontakter mellan våra organisationer har knutits under året och över 300 förslag på aktiviteter där vi kan bli bättre genom att samarbeta har tagits fram. Nu ska det bli verkstad av alla idéer och under de kommande tre åren ska det bli intressant att se de förbättringar vi lyckas åstadkomma.

Under våren kom nya arbetstidsdirektiv där räddningstjänstens sätt att arbeta, med medarbetare som alternerar arbete med jour på nätterna, inte längre var tillåtet. För vissa av våra medarbetare ändrades kraven och därmed schemat i oktober, medans brandmännen fick skjuta på införandet till februari 2024. Oron från medarbetarna har under hösten varit stor då det nya direktiven upplevs försämma arbetsvillkoren och frågorna kring hur framtida schemaläggning ska se ut har varit många. Från centrala parter har det inte kommit klara besked, vilket har gjort det

svårt för arbetsgivarparten att stilla oron hos medarbetarna. För arbetsgivarens del innebär de nya reglerna att verksamheten blir mindre flexibel och det blir svårare att lösa vissa av organisationens åtaganden. För att möjliggöra samma flexibilitet med de nya reglerna behöver personalstyrkan utökas och det tar tid att lösa. Under hösten har mycket arbetstid tagits i anspråk för att diskutera schemalösningar, söka information i frågan, arbeta fram en dispensansökan med mera. Framförallt har situationen tagit energi från organisationen. I rådande stund har vi ansökt om dispens från reglerna och väntar på svar från centrala parter.

Rekrytering är en fortsatt stor utmaning för oss, där vi kontinuerligt arbetar hårt för att tillsätta våra tjänster. Personalomsättningen har ökat i hela branschen och vi märker av en stor skillnad de senaste åren jämfört med tidigare. Vi har nu ett konstant behov av att rekrytera heltidsbrandmän, räddningspersonal i beredskap (RIB) och insatsledare.

I övrigt är det positivt att vårt arbete kring suicidprevention uppmärksammas och inför nästa år kommer vi samordna arbetet för både Sollefteå och Kramfors kommuner.

Andreas Hoff

Förbundschef

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Organisation och uppdrag

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen (HKÅ) är ett kommunalförbund mellan Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Förbundet ska svara för den gemensamma verksamheten inom området skydd mot olyckor åt medlemskommunerna, i enlighet med vad som åligger var och en. Kommunalförbundet ska möjliggöra ökad effektivitet, säkerhet och slagkraft genom samordning av resurser under en gemensam ledning.

HKÅ leds av en förbundsledning och medlemskommunerna har i en förbundsordning reglerat uppdraget samt hur verksamheten ska styras.

Förbundet omfattar ett stort geografiskt område. Huvuddelen av verksamheten planeras och genomförs på de tre centralorterna Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Inom förbundet finns en processavdelning vars huvudansvar är det förebyggande arbetet med skydd mot olyckor, i form av tillsyn, tillståndshantering, byggärenden med mera. Resterande heltidsorganisation samt beredskapsorganisationen har som huvuduppgift att bedriva förebyggande arbete genom utbildning och information, öva inför samt utföra räddningsinsatser.

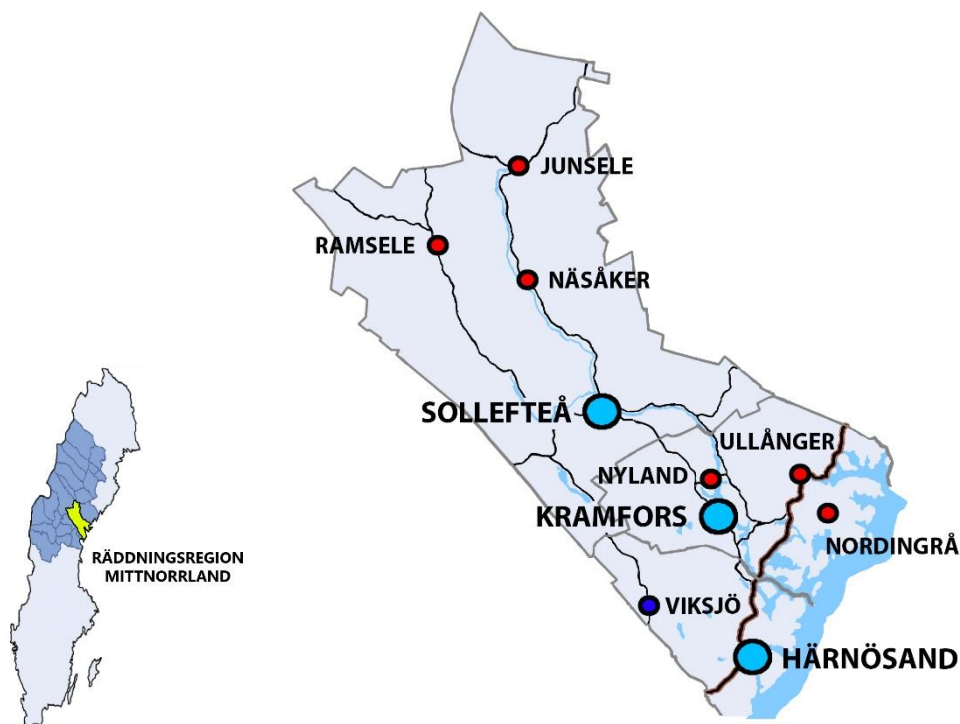

Bild 1: Förbundskarta & karta över Räddningsregion MittNorrland

2.1.1 Förbundsledningen

Förbundet styrs av en politiskt sammansatt förbundsledning med ledamöter från förbundets samtliga tre medlemskommuner. Förbundsledningen har under 2023 sammanträtt fem gånger samt haft en utbildningsdag tillsammans med ledningen i Medelpads räddningstjänstförbund. Förbundsledningens uppgift är att tillse att verksamheten bedrivs med de mål och riktlinjer som fullmäktige i respektive medlemskommun har beslutat om samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Tabell 1: Ledamöter i förbundsdirektionen

Medlemskommun	Ordinarie	Ersättare
Sollefteå	Peter Ledin (C) Marie Hansson (V)	Birigta Häggkvist (Vi)/Elisabeth Sjöström (Vi) Morgan Nordin (S)
Kramfors	Malin Svanholm (S) Ida Stafrin (C)	Ingmarie Georgson (V) Sven Behring (M)
Härnösand	Monika Lindberg (S) Eva-Clara Viklund (M)	Ingemar Wiklander (KD) Ingemar Ljunggren (M)

2.2 Översikt över verksamhetens utveckling

I tabellen nedan presenteras översiktligt verksamhetens utveckling över en femårsperiod.

Tabell 2: Nyckeltal verksamhetens utveckling

Nyckeltal	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd förbundsområde	60 929	61 831	61 924	62 119	62 689
Verksamhetens intäkter (tkr)	6 232	7 059	6 562	6 530	7 370
Kommunbidrag (tkr)	82 575	87 976	83 636	81 763	79 924
Verksamhetens kostnader (tkr)	89 450	77 390	75 903	71 820	78 516
Avskrivningar (tkr)	13 279	13 321	12 936	12 707	3 513
Investeringar (tkr)	4 850	938	10 480	7 859	655
Årets resultat (tkr)	-15 572	3 566	483	2 493	4 392
Soliditet* (%)	13	28	23	20	27
Självfinansieringsgrad** (%)	-7	1431	109	57	2757
Antal anställda	215	226	227	221	217
varav kvinnor (%)	15	16	14	13	14

*Soliditet definieras som eget kapital dividerat med balansslutningen och anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. **Självfinansieringsgrad definieras som kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar och visar i vilken utsträckning verksamheten kunnat finansiera årets investeringar med pengar som uppstått i verksamheten.

Det redovisade kommunbidraget för 2023 innehåller en återbetalning på tio miljoner kronor till ägarkommunerna, vilket även påverkar resultatet. Kostnadsökningen 2023 beror till stor del på högre pensionskostnader.

Den kraftiga ökningen av avskrivningar 2020 beror på att hyror nu redovisas som finansiell leasing. Detta ger en kostnadsänkning av hyror med ungefär motsvarande belopp.

2.3 Den kommunala koncernen

2.3.1 Privata utförare

Enlig 3 kap 4§ lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ska kommunen ansvara för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll. Hanteringen av detta regleras i avtal mellan förbundet och den skorstensfejarmästare som förestår respektive sotningsdistrikt. Sotningsdistrikten bedrivs av fyra privata utförare. Dessa utförare är *Härnösands Sotningsdistrikt AB*, *Sollefteå Sotningsdistrikt AB*, *Ådalens Brandskydd och Sotning AB* samt *Kramfors Sotning och Ventilationssanering AB*.

2.4 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

I detta avsnitt redovisas förhållanden som är viktiga för förbundets ekonomiska ställning och som ej redovisas i resultat- och balansräkningen.

Tabell 3: Identifierade risker med påverkan på ekonomisk ställning

Identifierad risk	Beskrivning	Hantering av risk
Kommunbidrag	Politiska beslut om minskade bidrag från medlemskommunerna kan få stora konsekvenser på verksamheten då intäkterna till cirka 90 % består av kommunbidragen.	- Kontinuerlig dialog med medlemskommunerna i proaktivt syfte - Arbeta för att leva upp till de krav som medlemskommunerna ställer på verksamheten
Personal	Svårigheter att rekrytera och behålla personal kan leda till att planerad och nödvändig bemanning ej uppnås.	- Arbete med attraktiv schemaläggning - Marknadsföring av yrket och aktiva insatser kring rekrytering inom både heltid- och RiB-sidan - Tillsvidareanställning av RiB-personal till heltidsstyrkan - Friskvårdsaktiviteter för samtliga anställda - Fortbildning för personalen
Pensionssskuld	Pensionskostnaderna ökar 2023-2024 och ingen kompensation ges från ägarkommunerna. Detta leder till att underskott budgeteras.	- Kontinuerlig uppföljning av ekonomin löpande - Uppföljning med KPA kring utvecklingen av pensionskostnaderna

Förbundet är inte exponerat för finansiella risker såsom ränterisker, valutarisker och kreditrisker och kommer därför ej lämna några upplysningar om omfattning och hantering av dessa typer av risker.

2.4.1 Pensionsförpliktelser

Tabellen nedan visar förbundets pensionsförpliktelser.

Tabell 4: Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelse (tkr)	2023	2022
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a) Avsättningar inkl särskild löneskatt	30 860	29 092
b) Ansvarförbindelse inkl särskild löneskatt	-	-
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	8 033	6 729
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-
Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	38 893	35 821
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde (tkr)		
Totalt pensionsförsäkringskapital	8 543	6 916
a) Varav överskottsmedel	-	-
Totalt kapital, pensionsstiftelse	-	-
Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	8 543	6 916
Finansiering (tkr)		
Återlånade medel	30 350	28 905
Konsolideringsgrad	22,0%	19,3%

Premier för avgiftsbestämda pensioner intjänade from 1998 redovisas det år som avgiften avser. Pensionsåtaganden före 1998 redovisas hos respektive medlemskommun.

2.5 Händelser av väsentlig betydelse

Nedan presenteras en översikt över de viktigaste aktiviteterna under året inom olycksförebyggande verksamhet, räddningstjänst och den interna organisationen. I de fall händelserna har påverkat förbundets resultat och ekonomiska ställning ges upplysningar om detta under respektive avsnitt.

2.5.1 Återbetalning till kommunerna

Under 2023 har förbundet återbetalat 10 mnkr till ägarkommunerna. Detta som ett steg i att minska de likvida medlen som tidigare funnits placerade på ett konto hos Kramfors kommun.

Återbetalningen påverkar resultatet och det egna kapitalet med samma belopp. I gengäld får förbundet ett ökat kommunbidrag med 500 tkr/år.

2.5.2 Bredare samarbete inom Västernorrland

Under året har ett stort projekt mellan räddningstjänsterna i Västernorrland genomförts, där möjligheterna för ett än mer djupgående samarbete har studerats. Totalt har elva delprojekt slutförts där delar såsom myndighetsutövning, jämställdhet & mångfald, inköp & upphandling, stödfunktioner och trygghetsarbete har granskats och förslag på framtida arbetssätt har föreslagits.

Projektet har slutredovisats och de ansvariga politikerna har angivit att arbetet ska fortsätta enligt den strategiska plan som har tagits fram som slutredovisning av projektet. Det innebär att en mängd aktiviteter kommer att genomföras 2024-2026 där de tre räddningstjänstorganisationerna inom länet kommer att genomföra delar av verksamheten gemensamt.

2.5.3 Räddningsregion MittNorrland

I maj gick räddningstjänsterna inom Västernorrland, Jämtland och Väster- och Norrbottens inland (R10-kommunerna) samman i en gemensam Räddningsregion. Det innebär att alla räddningstjänster inom området har en gemensam operativ ledning och hanterar inträffade händelser gemensamt inom det geografiska området. Tre befäl finns ständigt i tjänst vid en ledningscentral och ansvarar för att verksamheten sköts på ändamålsenligt sätt. Räddningstjänsterna inom området lever nu upp till den föreskrift som finns gällande övergripande ledning som kom till efter de stora skogsbränderna 2014 och 2018. Totalt omfattar räddningsregionen 25 kommuner och ca 30% av Sveriges yta.

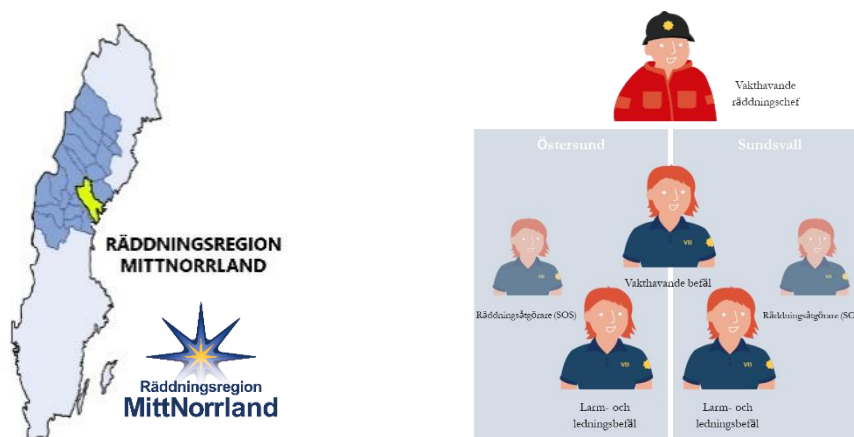

Bild 2-3 Karta över räddningsregionen samt en bild över den övergripande ledningen som finns i räddningscentralerna

2.5.4 Civil insatsperson

Civil insatsperson är ett koncept där frivilliga privatpersoner kan larmas ut till händelser för att göra en snabb första insats innan samhällets resurser hunnit på plats. Under våren implementerades detta koncept på Hemsön i Härnösand. Ett trettiotal frivilliga har fått utbildning av räddningstjänsten i första hjälpen, HLR (hjärt- och lungräddning), brandutbildning samt information kring hur de bör agera på skadeplats. Framöver kommer detta koncept att införas på fler orter, där avståndet till samhällets resurser är långt.

2.5.5 Suicidprevention

Räddningstjänsten har under 2023 fortsatt "Att utveckla ett kunskapsbaserat suicidpreventivt arbete på lokal och regional nivå i länet" enligt en central överenskommelse mellan SKR och staten. Fokusområden för 2023 var fortsatt kompetensutveckling för personal och kunskapshöjning för allmänheten, implementering av kunskapsbaserade insatser, samverkan internt och externt samt hantering av rutiner. Inom projektet har räddningstjänsten fortsatt utbilda enligt Våga Fråga-E (Suicide Zero) till kommunanställda. Våga Fråga föreläsning har även riktats till representanter från kommunens pensionärsföreningar. Även andra utbildningsinsatser erbjuds till kommunala verksamheter såsom MHFA, AOSP-A, Stör döden och Ledare som lyssnar.

Räddningstjänsten har även tagit fram lektionsmaterial till en Nano-Learning utbildning - "Tillsammans mot psykisk ohälsa". Under vintern skickades nio lektioner med olika teman inom psykisk hälsa och suicidprevention till Kramfors kommuns och deras tillhörande bolags anställda.

Under 2023 har detta arbete främst riktats till Kramfors kommun, men under 2024 kommer arbetet att utvidgas och omfatta både Kramfors och Sollefteå kommuner.

2.5.6 Räddningspersonal i beredskap (RIB)

Personalomsättningen inom RIB-verksamheten är relativt hög och det innebär en stor utmaning att rekrytera nya individer till organisationen. På flera orter saknas ett flertal brandmän och de som redan ingår i beredskapsstyrkan tar ett stort ansvar för att försöka täcka upp för de vakanser som finns. Från att en ny medarbetare har rekryterats tar det lång tid innan de är utbildade och har tillräcklig kompetens för att självständigt åka på larm. Kompetenstappet som uppstår i samband med att erfaren personal slutar är stort. Vi ett flertal tillfällen under året har beredskapen på RIB-stationer varit lägre än den föreskrivna, vilket i förlängningen kan påverka organisationens möjligheter att genomföra vissa moment under en insats. Under slutet av året har en kraftansträngning gjorts och fler medarbetare är nu på väg in i organisationen.

Bild 4 Övning för att öka djurvanan. Denna gång hos travskolan på Dannero.

2.5.7 Räddningstjänst

Antalet larm under 2023 uppgick till 896 st., vilket är en ökning med elva larm från föregående år. En liten ökning har skett i kategorierna *brand i byggnad*, *brand ej i byggnad* samt i *övriga uppdrag*.

Nämnvärt är att Nylands insatsområde har ökat från 27 st. larm år 2022 till 46 st. år 2023. Ökning har skett inom samtliga larmkategorier. Räddningstjänsten har ingen förklaring till de ökade larmen och anses bero på slumpen.

Insatstyp	2023	2022	2021	2020	2019
Brand i byggnad	85	80	96	79	95
Brand ej i byggnad	140	109	103	165	124
Trafikolycka	119	119	183	179	187
Utsläpp av farligt ämne	2	2	2	2	4
Drunkning-tillbud	-	3	4	5	5
Automatlarm, ej gas	229	284	252	276	301
I väntan på ambulans	69	66	32	100	301
Varav hjärtstoppslarm	33	25	23	16	12
Annan händelse utan risk för skada	118	132	126	110	148
Övriga uppdrag	134	90	186	203	218
Totalt	896	885	1007	1119	1383

Tabell 5: Räddningsinsatser per insatstyp

Insatser stationsområde	2023	2022	2021	2020	2019
Härnösand	325	318	355	427	497
Viksjo	15	12	10	19	27
Kramfors	194	201	208	261	293
Nyland	45	27	44	47	59
Ullånger	37	43	55	54	52
Nordingrå	12	23	27	33	39
Sollefteå	183	164	208	195	223
Näsåker	24	26	27	25	48
Junsele	31	31	36	22	90
Ramsele	30	40	37	35	55
Totalt	896	885	1007	1119	1383

Tabell 6: Räddningsinsatser per station

Annat än räddningstj.	2023	2022	2021	2020
Medlyssning, ej insats	408	378	367	251
Inbrottslarm	10	24	20	21
Lyfthjälp till hemtjänst	54	40	31	54
Passning	125	108	102	137
Totalt	597	550	520	463

Tabell 7: Andra insatser än räddningstjänst

2.5.7.1 Brand i byggnad

Flertalet av larmen för *brand i byggnad* har en naturlig brandorsak där mänskliga faktorn är en anledning till brand. Av 85 larm om *brand i byggnad* har 17 varit köksbränder varav sex av dessa bränder har startat vid matlagning. Övriga köksbränder har startat i t.ex. elkontakt, mikrovågsugn, sopor m.m. Räddningstjänsten anser att 12 st. bränder i byggnad är med uppsåt vilket är ett högt antal. Papper, tidningar, kartonger och sopor har oftast varit tändkällan vid dessa anlagda bränder. Nio bränder har skett inom industrin där orsaken är uteslutande inom arbetsprocessen.

Kramfors insatsområde har fortfarande ett högt antal larm om *brand i byggnad*, 31 st. Fem av dessa larm är inom Industrin, där hänsyn kan tas till att Kramfors har flest industrier i förbundet. Fyra larm om *brand i byggnad* har inträffat i Ramvik, Härnösands kommun, som ingår i Kramfors insatsområdes larmstatistik.

Eldstadsrelaterade bränder (soteld) uppgick till åtta, där orsaken oftast är att personer eldar fel i sin anläggning enligt sotartekniker. Vid efterkontroll uppmärksammas detta av sotartekniker som sedan informerar ägarna.

Under 2023 har räddningstjänsten i Junseles insatsområde inte haft något larm om *brand i byggnad*, vilket är mycket positivt.

2.5.7.2 Brand ej i byggnad

Brand ej i byggnad har ökat med 31 st. larm från föregående år och uppgår till 140 st. 2023. I kategorin ingår bl.a. bränder i skog, mark/terräng, fordon, avfall/container mm.

Sex *gräs- och markbränder* uppstod under 2023 vilket är ett mycket lågt antal mot föregående år. En sen vår, markblöta och låg temperatur bidrog till det låga antal bränder i *gräs- och mark*. Fyra av dessa har uppstått när privatpersoner eldat i fjolårsgräset och tappat kontrollen. Dessa larm har även lett till följdolyckor i form av brandspridning till byggnad/er. I slutet av maj månad kom värmen in med torr luft och höll i sig under juni månad som relaterade till många skogs- och markbränder, totalt 37 st. 26 st. av dessa uppstod under perioden det rådde eldningsförbud, som var mellan 10/6 – 30/6. Orsaker till att dessa bränder har uppstått är genom att tåg bromsat samt blix- och åsknedslag.

En *skogsbrand* i Helgum, inom Sollefteå insatsområde, var den största av våra bränder i sommar. Ett tåg hade tänt på flertalet platser efter banvallen på en sträcka av ca 10 km och med spridning vidare in i skog- och mark. Två av MSB:s helikoptrar deltog i insatsen samt att förbundet fick hjälp från våra närliggande räddningstjänster med personal och fordon till släckningsarbetet som pågick i två dygn.

Vid totalt fem skogsbrandstillfällen har MSB:s flygande resurser hjälpt oss i släckningsarbetet, vilket gör att insatserna i tid blir betydligt kortare och mindre personalkrävande. Vid en skogsbrand i Utansjö, Härnösands insatsområde, fick förbundet för första gången assistans av två skopande flygplan till släckningsarbetet.

Under 2023 uppstod en viss ökning av antalet larm om *Brand i fordon*. Antalet hamnade under 2023 på 58 larm. Räddningstjänsten har inte hittat någon naturlig brandorsak till de flesta av dessa bränder, utan räddningstjänsten anser att några har varit med uppsåt då dessa fordon stått övergiven på till exempel en rastplats eller på någon enslig väg. Härnösands insatsområde står för majoriteten av bränder i avfall/container. Härnösand hade under året 12 larm av totalt 23 larm inom förbundet. Räddningstjänsten anser nästintill att samtliga är med uppsåt.

2.5.7.3 Trafikolycka

Antalet trafikolyckor hamnade på 119 st. vilket är samma antal som föregående år. Tre personer har omkommit fördelat på en i varje kommun. Räddningstjänsten kan inte hitta någon naturlig förklaring till varför vi får många olyckor på våra större vägar, men en bidragande faktor kan vara för hög hastighet till rådande väglag samt vägens utformning. Trafikolyckorna som generellt brukar vara fler under vintern är under 2023 relativt jämnt fördelade under årets alla månader.

2.5.7.4 Drunkning

Under året har inga drunkningstillbud inträffat. Juli samt augusti hade lägre temperatur än normalt och mindre sol, vilket kan vara en orsak till att insatser uteblev pga. minskat badande.

2.5.7.5 Övriga uppdrag

I övriga uppdrag finns kategorierna; begränsat utsläpp av drivmedel/olja, vattenskador, stormskador, hissöppning, nödställt djur, ras i byggnad/konstruktion, suicid, undersökning, hjälp till polis, lyfthjälp, mervärde som ej har avtal m.m. Räddningstjänsten larmades ut på 134 st. övriga uppdrag under året. Detta är en ökning med 44 st. mot år 2022. En anledning är att det i Härnösand inkom 27 st. larm i början av november. Regn föll med stora mängder under en kortare tid, temperaturen steg till någon plusgrad och snabb snösmältning uppstod. Dagvattensystemet hann inte ta undan allt vattnen, källare översvämmades samt några mindre fristående byggnader blev vattenskadade.

2.5.7.6 Assistans till ambulans

Räddningstjänsten har assisterat ambulans vid 23 larm där uppdrag kan vara hjälp med transport av patient eller ambulanspersonal i terräng, bärhjälp, chaufför, lyfthjälp m.m.

2.5.7.7 Händelse utan risk för skada

Händelse utan risk för skada är situationer där larm- och ledningsbefäl larmar ut resurser till en räddningsinsats eller undersökning, där första räddningsenhet sedan vid framkomst kan konstatera att inget räddningsbehov föreligger. Under 2023 har räddningstjänsten haft 134 larm om händelse utan risk för skada, vilket är en liten ökning mot år 2022.

2.5.7.8 Automatlarm

Automatlarm har minskat med 55 st. mot 2022, där Soludden i Härnösand står för merparten av minskade larmhändelser.

2.5.7.9 I väntan på ambulans/Hjärtstopp

IVPA/hjärtstoppslarm följer nästintill föregående år i antalet larm. Viss larmökning fanns dock i slutet av året som kan bero på de organisationsförändringar som uppstod inom ambulansverksamheten pga. nya arbetstidsbestämmelser. En ökning av dessa larm kan ske framöver om ambulansbemanningen inte blir tillräcklig inom vårt förbund.

2.5.7.10 Brand i skog och mark, Södra Åbacken, Sollefteå

Under eftermiddagen den 15 juni larmades räddningstjänsten om en pågående brand i terrängen längs med järnvägen i höjd med Södra Åbacken i Sollefteå kommun. Under första enheternas framkörning observerades flertalet rökpelare utmed järnvägen och med tanke på de höga brandriskvärdena under aktuell period så växte insatsens omfattning och kom att kräva stora personella och materiella resurser under de dygn bränderna bekämpades. Det brandutsatta området sträckte sig cirka 10 km längs med banvallen.

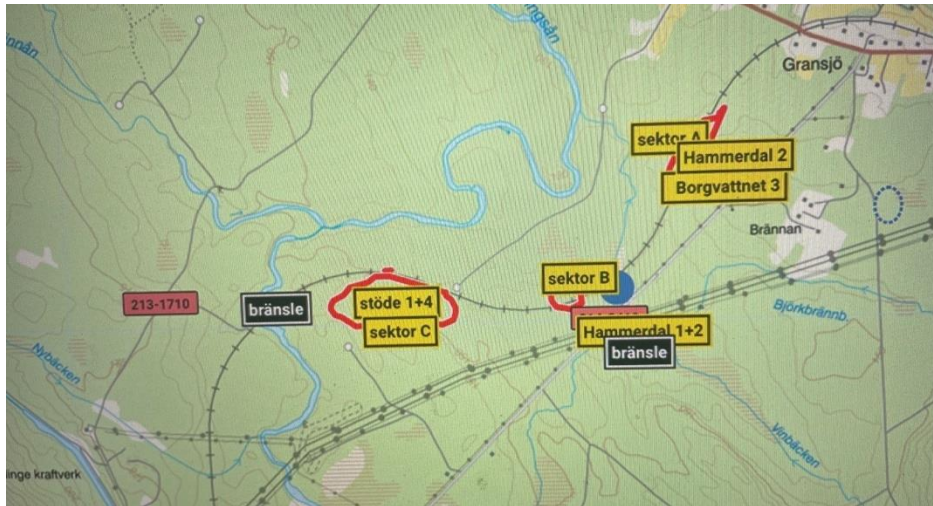

Bild 5 Lägesbild från insatsen

Enheter och personal från HKÅ, MRF och Jämtland samt den regionala insatsledaren arbetade med brandbekämpning i de sektorer som upprättades. Flygande resurser i form av två vattenbärande flygplan och två helikoptrar rekvirerades också till platsen via MSB:s skogsbrandsberedskap samt en spårgående vattenresurs från Trafikverket.

Bild 6 Bild tagen från en tankvagn som Trafikverket förfogar över

2.6 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

2.6.1 Ägaruppdrag

Av ägaruppdraget från medlemskommunerna framgår att HKÅ bland annat ska ansvara för räddningsinsatser, sotning och brandskyddskontroll, tillsyn enligt LBE och LSO, tillståndsprövningar samt att förbundet ska ha ett aktuellt handlingsprogram för räddningsinsatser och olycksförebyggande åtgärder.

I förbundsordningen framgår förbundsledningens ansvar och arbetsuppgifter vilket bland annat inkluderar att fastställa budget, handlingsprogrammet samt delårs- och årsredovisningen. Förbundsledningen ska även löpande avlämna rapporter över verksamheten till medlemskommunerna. Kommunfullmäktige beslutar om taxor för myndighetsutövning samt beslutar om ansvarsfrihet för förbundsledningen i dess helhet. Förbundet träffar medlemskommunerna årligen via ägarsamråd.

2.6.2 Fastställande av mål för god ekonomisk hushållning

Under varje mandatperiod antas ett fyraårigt handlingsprogram av förbundsledningen. I handlingsprogrammet pekas riktningen ut inför de kommande fyra åren. Med handlingsprogrammet som utgångspunkt tas sedan en verksamhetsplan fram för varje nytt verksamhetsår. I verksamhetsplanen beskrivs bland annat målen för god ekonomisk hushållning. Verksamhetsplanen antas av förbundsledningen, som därmed även fastställer det kommande årets mål för god ekonomisk hushållning. Den dagliga verksamheten beskrivs sedan i aktivitetsplaner.

2.6.3 Budgetarbete

Förbundet träffar medlemskommunerna i början av varje år för att diskutera inriktning och förutsättningar inför kommande års budget. Förslag till medlemsbidrag för det kommande året ska innan april månads utgång meddelas medlemskommunerna. Detaljbudgetarbetet pågår under hösten för att sedan antas av förbundsledningen i slutet av året.

2.6.4 Internkontroll

Förbundsdirectionen har ansvar för att en plan för internkontroll upprättas årligen. Internkontroll ska göras för att upptäcka och förebygga fel. Under 2023 har punkterna i Tabell 8 nedan kontrollerats.

Tabell 8: Uppföljning av intern kontroll

Kontroll av	Riskbedömning	Metod	Resultat
Att alla medarbetare inom heltidsorganisationen har erhållit/erbjudits medarbetarsamtal.	Alla medarbetare ska erbjudas medarbetarsamtal årligen för att diskutera sin arbetssituation och framtida utveckling. Det är av största vikt att medarbetarna får möjlighet att ta upp idéer, förväntningar och farhågor med sin chef. Det gynnar såväl organisationen som medarbetaren.	Görs genom att stämma av uppföljningen från respektive chef med listan över anställda i Daedalos.	Samtliga medarbetare har erhållit/erbjudits medarbetarsamtal.
Att samtlig räddningspersonal genomför de obligatoriska interna övningarna och att handlingsplaner tas fram för de personer som har missat en obligatorisk övning.	För att säkerställa att Räddningstjänsten är väl förberedda vid olyckor samt besitter nödvändig kompetens att genomföra räddningsinsatser är det av största vikt att övningsverksamheten dokumenteras och kontinuerligt följs upp.	Görs genom att övningsverksamheten följs upp minst varje tertial. Handlingsplaner ska tas fram för de personer som har missat en obligatorisk övning.	Vid längre frånvaro t.ex. sjukskrivning och föräldraledighet har handlingsplaner tagits fram. När enstaka övningar har missats har ingen handlingsplan upprättats utan personlig kontakt har tagits med individen för att hjälpa till att återta dessa.
Handläggningstid för ansökningar om tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor.	Räddningstjänstens handläggningstid för tillståndsansökningar är tre månader från det att ansökan inkommit till förbundet. Om ansökningar glöms bort eller handläggningstiden tar för lång tid kan förbundet tappa förtroende som myndighet.	Handläggningstiden kontrolleras genom att jämföra tidpunkten för inkommen ansökan med beslut om tillstånd.	Samtliga inkomna ärenden har hanterats inom handläggningstiden.
Fakturering av extern säljutbildning.	Räddningstjänsten erbjuder ett antal säljutbildningar till våra medlemskommuner och externa kunder. Risken finns att förbundet förlorar intäkter om faktureringen ej sker.	Görs genom att antalet utförda säljutbildningar kontrolleras mot antalet fakturerade utbildningar.	Samtliga utförda säljutbildningar har fakturerats till kund.

2.7 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Förbundet har haft en övergripande verksamhetsplan för 2023 som utgår från handlingsprogrammet för skydd mot olyckor. Fokusområden i gällande handlingsprogram är barn och unga, arbetet med förebyggande av bränder, bibehållandet av en god utryckningsorganisation samt räddningstjänst under höjd beredskap.

Verksamhetsplanen innehåller sju mål - fyra verksamhetsmål och tre finansiella mål - som ska borga för en god ekonomisk hushållning. Efter 2023 kan vi konstatera att fyra av de sju målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

Bild 7 Det är viktigt att hålla uppställningsplatser framkomliga för att trygga utrymningssäkerheten där räddningstjänsten utgör alternativ utrymningsväg. Extra viktigt att hålla snöfritt på vintern.

2.7.1 Uppföljning av verksamhetsmål

Mål

Under 2023 ska 100 % av inkommande larm som definieras som räddningstjänst rendera en insats.

Den 4 november togs ett beslut att insatserna under de översvämningar som rådde skulle inriktas mot att skydda infrastruktur och samhällsviktiga verksamheter och att inga insatser skulle utföras mot privata fastigheter. Detta då antalet larm översteg den kapacitet som fanns inom räddningstjänsten. Övriga dagar under 2023 har räddningstjänsten responderat på alla larm (896 st.) som inkommit till SOS. Antalet insatser är i samma nivå som föregående år. **Målet anses till stora delar uppfyllt.**

Mål

Minst 80 tillsyner ska utföras under året.

Under året har 55 tillsyner enligt LSO och LBE utförts.

Målet anses inte uppfyllt.

Mål

Minst 1 700 personer ska utbildas under året.

Under 2023 utbildades totalt 2 019 vuxna i olika olycksförebyggande utbildningar.

Målet anses uppfyllt.

Mål

HKÅ ska träffa minst 3 000 barn och ungdomar under året.

Förbundet har under året träffat minst 3 000 barn och ungdomar i samband med utbildningar och informationstillfällen.

Målet anses uppfyllt.

2.7.2 Kommentar verksamhetsmål

Under 2023 har två av de fyra verksamhetsmålen uppnåtts.

Ett mål som inte uppnåddes var att 100% av de inkommande larmen som definieras som räddningstjänst ska rendera en insats. Den 4 november togs ett beslut av vakthavande räddningschef om att insatserna under de översvämningar som rådde skulle inriktas mot att skydda infrastruktur och samhällsviktiga verksamheter och att inga insatser skulle utföras mot privata fastigheter. Detta då antalet larm översteg den kapacitet som fanns inom räddningstjänsten. Totalt var det sex hjälpsökande inom Härnösands kommun som inte fick hjälp av räddningstjänsten. Dessa hänvisades istället till sitt försäkringsbolag för att få hjälp av saneringsfirmor för att pumpa ut vatten och torka upp drabbade utrymmen. Bedömningen är att skadorna inte har förvärrats nämnvärt på grund av räddningstjänstens frånvaro. Övriga dagar under 2023 har räddningstjänsten responderat på alla inkommande larm och målet bedöms därför vara till stora delar uppfyllt.

Det andra verksamhetsmålet som inte uppfylldes var att organisationen inte uppnått det antal tillsyner som målet innebar. Totalt genomfördes 55 tillsyner mot planerade 80 tillsyner. Vakanser inom verksamheten och att den operativa verksamheten har prioriterats har lett till att berörd personal inte har haft tillräckligt med arbetstid avsatt till denna uppgift för att kunna genomföra fullt ut det antal tillsyner som planerades.

När det gäller målen att utbilda 1700 personer samt att möta 3 000 barn och ungdomar så har verksamheten bedrivits på ett bra sätt, vilket har gjort att de uppsatta målen har kunnat nås. Här gör den skiftgående personalen ett fantastiskt jobb för att uppnå detta, genom att bedriva utbildningar på arbetsplatser och skolor samt träffa ungdomar på fritidsgårdar, i samband med evenemang, vid förskolebesök etc.

Bild 8 Brandmännen övar på dörrforcering.

2.7.3 Uppföljning av finansiella mål

Mål

Årets resultat ska uppgå till minst 0,01 % av omsättningen.

Årets resultat är ett underskott om 15 572 tkr. Av dessa består 10 Mkr av en planerad återbetalning till ägarkommunerna och resterande drygt 5 Mkr utgörs av fördyrade kostnader till följd av inflation och höjda pensionskostnader.

Målet anses inte uppfyllt.

Mål

Årets avskrivningar ska inte överskrida budgeterad avskrivning.

Årets avskrivningar är cirka 230 tkr lägre än budgeterade avskrivningar.

Målet anses uppfyllt.

Mål

Årets investeringar ska göras med eget kapital.

Alla investeringar har skett med eget kapital.

Målet anses uppfyllt.

2.7.4 Kommentarer finansiella mål

Två av de tre ekonomiska målen har uppfyllts. Vi har som mål att göra ett överskott på 0,01% av omsättningen och verksamheten visar på ett underskott om ca 15,5 Mkr. Den största delen av underskottet beror på en återbetalning till kommunerna om 10 Mkr samt ökade personalkostnader, främst i form av höga pensionskostnader. Vid äskandet av driftsbidrag från kommunerna i början av 2022 var prognosen över pensionskostnaderna 3 500 tkr lägre än vad prognosen från KPA angav vid fastställande av detaljbudget. Det gör att verksamheten blev underfinansierad och ett underskott budgeterades.

Våra avskrivningar understiger budgeterade avskrivningar och alla våra investeringar har gjorts med eget kapital, vilket målen anger.

2.7.5 Budgetavvikelse

Årets resultat är cirka 3 800 tkr sämre än det budgeterade resultatet.

Det beror till stor del på att pensionskostnaderna är högre än vad som budgeterats. När räddningstjänsten äskade driftsbidrag från kommunerna i början av 2022 var prognosen från KPA att pensionskostnaderna skulle uppgå till ca 7,5 Mkr och det var detta belopp som inkluderas i

kommunernas bidrag till verksamheten. Vid KPAs nästa prognos i slutet av 2022 visade prognosen att pensionskostnaderna istället skulle uppgå till nästan 11 Mkr. En del av detta togs hänsyn till vid fastställande av detaljbudget, men den stora ökningen av kostnader kunde inte helt hanteras där och ett underskott budgeterades.

En annan bidragande orsak till underskottet är högre personalkostnader än budgeterat. En del av differensen mellan budget och utfall (850 tkr) består av ersättning till närliggande räddningstjänster som hjälpt till vid insatser. Andra delen (1 000 tkr) består till stora delar av ersättning till vår egen personal, där några större skogsbränder under sommaren blev kostsamma. Ersättningen till närliggande räddningstjänster härrör i stora delar till en större insats i Sollefteå kommun under sommaren. Där var flertalet organisationer inblandade och fakturorna från dessa inkom precis i slutet av året till förbundet. Enligt förbundsordningen kunde en del av kostnaden ha eftersökts hos den drabbade kommunen, i detta fall Sollefteå, men det har inte gjorts i detta fall då kostnaden blev känd precis innan årsskiftet.

Även ersättningen till vår egen personal kan delvis kopplas till några större insatser som snabbt blir kostsamma då många medarbetare snabbt blir inblandade och RIB-personalen erhåller timersättning och många inom heltidsorganisationen kallas in på övertid. Förbundet har under året haft vakanser både inom heltids- och RIB-organisationen. Dessa vakanser ger högre personalkostnader i form av övertidersättningar inom heltidsorganisationen och vakansersättningar inom RIB-organisationen.

I övrigt överstigit kostnaderna för lokalhyror budgeten med 1 000 tkr, där hyreshöjningen de senaste åren har varit väldigt hög i förhållande till den uppräknade kommunbidrag som har erhållits. Hyrorna följer i de flesta fall inflationstakten, medan det inte gäller för kommunbidraget.

Intäkterna för automatlarm blev 600 tkr lägre än budgeterat, vilket i grunden är positivt då det innebär att det inträffar färre onödiga larm som vi behöver rycka ut till.

Under året har en konsult arvoderats som projektledare för projektet *Bredare samarbete* som bedrivits av de tre räddningstjänstorganisationerna inom Västernorrland. Vid budgettillfället var det svårt att uppskatta vilken arbetsinsats som skulle krävas av projektledaren under året och det har lett till att kostnaderna för detta har överstigit budget med 500 tkr. Konsultens uppdrag har letts av Örnsköldsviks kommun och alla kostnader har godkänts av de tre förbunds-/räddningscheferna löpande under året.

För övriga kostnader kan konstateras att kostnaderna för arbetskläder har stigit med 350 tkr, vilket beror på att många nya larmställen har köpts in till nyanställd personal. Det kan även konstateras att kostnaderna för reparation och underhåll har stigit med 300 tkr. Där antogs kostnaden kunna hållas på ungefär samma nivå som föregående år, men prisökningar och skador på fordonen har gjort att kostnaderna ökade mer än budgeterat.

På den positiva sidan kan utläsas att ränteintäkterna blev 600 tkr högre än budgeterat, vilket beror på den höjda bankräntan.

2.7.6 God ekonomisk hushållning

Verksamhetsplanen innehåller sju mål - fyra verksamhetsmål och tre finansiella mål - som ska borga för en god ekonomisk hushållning. Av de fyra verksamhetsmålen är två uppfyllda. Det som inte är uppfyllt är målen gällande insatser och antalet tillsyner.

När det gäller målet att alla inkommande ärenden ska rendera en insats så är orsaken att målet inte är uppfyllt helt kopplat till väderhändelser under några timmar en specifik dag. Under dessa timmar översteg behovet räddningstjänstens resurser. Räddningstjänsten har begränsat med resurser och är det för många som har hjälpbehov samtidigt räcker inte dessa till. Verksamheten prioriterar alltid människoliv i första hand och därefter egendom och miljö. I denna situation prioriterades samhällsviktiga verksamheter framför privat egendom. Det bedömdes samtidigt att de med skador på privat egendom kunde få hjälp från annat håll, varvid skadornas omfattning förhoppningsvis inte blev särskilt mycket allvarigare på grund av räddningstjänstens frånvaro. Övriga dagar på året har räddningstjänstens resurser varit tillräckliga. Målet skulle därmed kunna ses som till 99% uppfyllt.

När det gäller tillsynsmålet så saknas det resurser för att klara av att uppnå målet. Räddningstjänsten arbetar kontinuerligt med att försöka rekrytera fler till dessa roller, men det är svårt att hitta personal och de som anställs behöver utbildning och introduktion innan de kan utföra tillsyner. Det gör att det blir ett glapp varje gång en medarbetare väljer att sluta och ska ersättas. Räddningstjänsten tittar på möjligheten att i större utsträckning involvera brandmän i denna verksamhet.

Två av målen handlar om olika typer av möten med medborgarna och här gör medarbetarna ett bra jobb med att boka upp och driva på att kommunerna genomför utbildningar för sina anställda och medarbetare träffar kontinuerligt ungdomar vid utbildningsinsatser och i en mängd andra olika sammanhang.

Två av de tre ekonomiska målen har uppfyllts. Vi har som mål att göra ett överskott på 0,01% av omsättningen och verksamheten visar på att underskott om 15 572 tkr, så det målet är inte uppnått. Våra avskrivningar understiger budgeterade avskrivningar, och alla våra investeringar har gjorts med eget kapital, vilket målet anger.

I verksamhetsplanen finns inte angivet vilken måluppfyllelse som krävs för att verksamheten ska bedömas ha en god ekonomisk hushållning. Övergripande är bedömningen att de resurser som förbundet förfogar över använts på ett effektivt och bra sätt.

Bild 9 Övning för keminheten, som är en specialenhet som HKÅ sköter på MSBs uppdrag.

2.8 Balanskravsresultat

På samma sätt som kommunerna står kommunalförbundet under lagen om balanskrav. Målet som överenskommit med ägarkommunerna är att resultatet skall uppgå till + 0,01 % av omsättningen. Balanskravsutredningen visar att balanskravet inte uppnås.

Tabell 9: Balanskravsresultat

Balanskravsresultat (tkr)	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Årets resultat enligt resultaträkningen	-15 572	3 566	483
- Samtliga realisationsvinster	-226	-754	-189
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
+/- Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-15 798	2 812	294
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-
+ Använda medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
= Balanskravsresultat	-15 798	2 812	294

2.8.1 Synnerliga skäl

Synnerliga skäl kommer återopas för att inte återställa balanskravsunderskottet för 2023. Det har varit ett speciellt år med särskilda kostnader i form av återbetalning till kommunerna (10 Mkr), tillfälligt förhöjda pensionskostnader (2,65 Mkr), kostsamma räddningsinsatser, konsultkostnader för ett större projekt samt stora pris- och hyreshöjningar till följd av den höga inflationstakten (3,15 Mkr).

Anledningen till att underskottet hänvisas till synnerliga skäl är dels att den återbetalning på 10 Mkr som har genomförts är ett planerat sätt att minska förbundets egna kapital, som har byggts upp över tid, och kan sänkas utan att äventyra organisationens ekonomi. Räddningstjänsten har en god ekonomisk ställning och kommer att ha det även efter att återbetalningen har gjorts till kommunerna. Återbetalningen är en engångskostnad och i gengäld erhåller räddningstjänsten ett ökat årligt kommunbidrag.

Pensionsprognoserna ändras beroende på framtidsanalyser kring ränteläge, inflation, ändrade pensionsvillkor och övrig ekonomisk utveckling. De variationer av pensionskostnaderna som uppstår kan inte hanteras varje enskilt år av förbundet, utan måste ses i ett längre perspektiv. Under 2023 har verksamheten varit underfinansierad med 2,65 Mkr utifrån det driftsbidrag som erhållits av kommunerna kontra utfallet av pensionskostnaderna. Då förbundet saknar möjlighet att upprätta en RUR där överskott kan avsättas till framtida variationer finns små möjligheter att hantera en tillfälligt ökad pensionskostnad utan att göra inskränkningar i verksamheten. Då kostnadsökning är just tillfällig skulle det vara ytterst olyckligt att genomföra neddragningar i en verksamhet ena året för att sedan växla upp verksamheten igen ett eller ett par år senare. Pensionskostnaderna ökar som mest till 11 500 tkr under 2024 för att sedan minska till 8 500 tkr 2025 och kommer sedan ligga kvar på de nivåerna de kommande åren. Det är således en tillfällig kostnadshöjning som orsakar underskottet.

Räddningstjänsten har under året erhållit hjälp av närliggande tjänster vid ett flertal tillfällen och speciellt vid en större skogsbrand i somras. Kostnaderna för räddningsinsatser är svåra att uppskatta

på förhand och kostnaderna till närliggande räddningstjänster blev 2023 högre än tidigare år. Under året har även en konsult hyrts in för att projektleda arbetet mellan de tre räddningstjänsterna i länet. Dessa kostnader har blivit högre än budgeterat, bland annat då projektledaren även fått kliva in som delprojektledare då ordinarie personal varit frånvarande. Slutligen har hyreskostnaderna stigit kraftigt under året och storleken på höjningen var inte känd vid budgetäskandet från kommunerna. Allt detta tillsammans med andra prisökningar har lett till ett underskott på drygt 3 Mkr.

I förarbetena till reglerna kring balanskravet så anges som exempel på synnerliga skäl just det faktum att man har byggt upp en stark finansiell ställning (=eget kapital) och att man använder detta för att minska kapitalet på ett planerat sätt.

Räddningstjänsten hade vid ingången av 2023 en god ekonomisk ställning, med ett eget kapital på ca 24 miljoner kronor och likvida medel som uppgick till 36 miljoner kronor. Med årets underskott minskar dessa, men på ett kontrollerat sätt och förbundets ekonomiska ställning kommer fortsatt att vara god. Organisationen uppbär inga lån och riskexponeringen är låg då det inte finns några placerade medel eller riskfyllda investerings- eller utvecklingsprojekt som vi är involverade i. Den likvida planeringen måste kontinuerligt följas upp för att säkerställa en god nivå. Innan 2023 har räddningstjänsten redovisat ett överskott nio år i rad, vilket visar att det finns en god ekonomisk ordning. Sammantaget med att verksamhetsmål och finansiella mål i hög utsträckning har uppnåtts under dessa år påvisas att förbundet i grunden har en god ekonomisk hushållning där resurserna används på ett effektivt sätt.

Räddningstjänsten avser därmed att åberopa synnerliga skäl för underskottet 2023.

2.9 Väsentliga personalförhållanden

Inom Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen finns det totalt 215 personer anställda, varav 66 st. inom heltidsorganisationen (heltid brandmän samt internt stöd, ledning, brandinspektörer och brandingenjörer) och 145 st. inom beredskapsorganisationen. Av 215 anställda är 15 % kvinnor.

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen har under året rekryterat fyra heltidsbrandmän varav två av dem går till mitten av 2024 på en provanställning som därefter övergår till en tillsvidareanställning. Under 2023 slutade fyra brandmän, en brandingenjör på egen begäran sina tjänster. Ytterligare en styrkeledare samt en brandman gick i pension. Rekryteringen av ny enhetschef startades upp i mitten av december 2022.

Tabell 10: Antal anställda inom förbundet

Samtliga anställda		2023-12-31		
Fördelning kategori	Män	Kvinnor	Totalt	Andel
Heltid brandmän	50	6	56	26 %
Räddningspersonal i beredskap (RiB)	125	20	145	67 %
Internt stöd och ledning (inkl. brandinspektörer och brandingenjörer)	8	6	14	7 %
Totalt	183	32	215	100 %

Antalet medelårsarbetare anställda enligt avtal AB under 2023 är 72 stycken, vilket inkluderar vikarier och projektanställningar. Antalet tillsvidareanställda årsarbetare¹ inom heltidsorganisationen per 31 december 2023 är 65 heltidsanställda och genomsnittlig sysselsättningsgrad är vid samma tidpunkt 100 %.

Fördelning av personal inom heltidsorganisationen enligt nedan

- 1 Räddningschef
- 2 st. dagtid på internt stöd
- 1 krishanteringshandläggare
- 1 brandinspektör på dagtid
- 4 st. brandinspektör tillika insatsledare
- 1 st. brandingenjör tillika insatsledare
- 1 st. brandinspektör tillika enhetschef och insatsledare
- 1 st. brandinspektör tillika enhetschef och LLB
- 1 st. brandingenjör tillika enhetschef och VB
- 1 st. brandingenjör tillika enhetschef och insatsledare
- 12 st. styrkeledare
- 44 st. brandmän

Tabell 11-15: Statistik personal

Heltid, tillsvidareanställda				2023-12-31	
Åldersfördelning	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)	
20-29 år	7	2	9	13,6	
30-39 år	17	4	21	31,8	
40-49 år	14	3	17	25,8	
50-59 år	11	2	13	19,7	
60- år	6	0	6	0,09	
Totalt	55	11	66	100	

RiB, tillsvidareanställda				2023-12-31	
Åldersfördelning	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)	
20-29 år	12	2	14	9,7	
30-39 år	33	13	46	31,7	
40-49 år	28	3	31	21,4	
50-59 år	33	1	34	23,4	
60- år	19	1	20	13,8	
Totalt	125	20	145	100	

Samtliga anställda				2023-12-31	
Fördelning kategori	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)	
Heltid brandmän, tillsvidareanställda	50	6	56	26	
Deltidsstyrkor (RiB)	125	20	145	67	
Internt stöd och ledning m.fl.	8	6	14	7	
Totalt	183	32	215	100%	

¹ Med årsarbetare menas summan av de anställdas sysselsättningsgrader, t.ex. 100 % sysselsättningsgrad motsvarar en årsarbetare och 75 % 0,75 årsarbetare.

Heltid, tillsvidareanställda				2023-12-31	
Totalt arbetad tid i timmar	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)	
≤ 29 år	13 423	4 299	17 722	14	
30-49 år	57 595	11 967	69 562	54	
≥ 50 år	37 778	4 048	41 826	32	
Totalt	108 796	20 314	129 110	100%	

RiB, tillsvidareanställda				2023-12-31	
Totalt arbetad tid i timmar	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)	
≤ 29 år	3 305	4 556	7 861	29%	
30-49 år	10 828	1 674	12 502	46%	
≥ 50 år	6 794	0	6 794	25%	
Totalt	20 927	6 230	27 157	100%	

2.9.1 Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har även under 2023 har minskat något. Långtidssjukskrivningarna i förhållande till den totala sjukfrånvaron har ökat en del sedan föregående år. Under 2023 har vi inom heltidsorganisationen haft tre långtidssjukskrivningar och inom RiB-organisationen två långtidssjukskrivningar.

Tabell 16: Sjukfrånvaro samtliga anställda

Samtliga anställda				
Sjukfrånvaro	2023	2022	2021	2020
De anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid (tim)	165 067	166 681	158 786	153 287
Total sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	5,3%	6,9%	4,9%	4,0%
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro i timmar (%)	57,5%	39,1%	55,7%	48,2%
Summa sjukfrånvaro för kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor i timmar (%)	7,3%	12,7%	7,0%	3,5%
Summa sjukfrånvaro för män av sammanlagd ordinarie arbetstid för män i timmar (%)	4,9%	5,8%	4,6%	4,1%
Summa sjukfrånvaro för personal under 29 år av sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 29 år eller yngre i timmar (%)	6,1%	4,4%	0,9%	4,7%
Summa sjukfrånvaro för personal 30-49 år av sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 30-49 år i timmar (%)	3,8%	7,0%	2,7%	6,3%
Summa sjukfrånvaro för personal 50 år eller äldre av sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 50 år eller äldre i timmar (%)	7,5%	8,2%	9,8%	4,5%

Tabell 17-18: Sjukfrånvaro per åldersgrupp heltidsorganisationen

Samtliga tillsvidareanställda				2023-12-31	
Total sjukfrånvaro i timmar	Sjukfrånvaro	Arbetad tid	Sjukfrånvaro (%)		
≤ 29 år	1 025	18 548	6%		
30-49 år	3 019	72 581	4%		
≥ 50 år	3 621	45 447	8%		
Totalt	10 965	128 296			

Samtliga tillsvidareanställda			2023-12-31
Total sjukfrånvaro i dagar	Antal kaldgr	Antal kaldgr>59	Antal kaldgr>59 av total (%)
20-29 år	316	127	40,19%
30-49 år	1 813	1 292	71,26%
≤ =50 år	1 709	1 244	72,79%
Totalt	3 838	2 663	57,58%

2.9.2 Friskvård

Alla brandmän i heltidsorganisationen får träna en timme per arbetspass (om tid finns) för att upprätthålla sin fysiska status. Det finns många olika möjligheter till varierad och god träning såsom rullband, roddmaskin, trappmaskin, styrketränningslokal med olika maskiner och lösa vikter. Det finns även en idrottssal där man kan spela innebandy, mjuktennis eller utöva andra träningspass.

Övrig dagtidspersonal får lägga ut en friskvårdstimme per arbetsvecka. I vår riktlinje för fysisk aktivitet står det att arbetsgivaren ser gärna att all personal, så även kontorspersonal varje år genomför rullbandstestet. Detta på grund av att arbetsgivaren värnar om personalens hälsa. Förbundet bekostar även simning en gång per vecka för all personal inom heltidsorganisationen.

Anställda i beredskapsorganisationen får årligen en friskvårdspeng där de kan köpa träningskort och/eller träningskor.

All personal genomför varje år en hälsoundersökning.

För personal i utryckningstjänst innebär det att varje år förnya sitt tjänstbarhetsintyg.

2.9.3 Framtida personalutveckling

Rekryteringsbehovet av brandmän i beredskap är konstant. Det finns alltid några befintliga vakanser som måste fyllas upp samtidigt som det hela tiden sker en viss kontinuerlig avgång.

Under 2023 har det genomförts en rad olika aktiviteter för att locka fler kommuninvånare att utbilda sig till räddningstjänstpersonal i beredskap. Insatserna gav resultat, två grib-förberedande utbildningar genomfördes under 2023 och fler kommer att genomföras under 2024.

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen har inom de kommande åren ett antal pensionsavgångar, de kan hanteras genom att i tid ha en god dialog mellan medarbetare och arbetsgivare.

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalens stora utmaning är att behålla befintlig personal samt att locka fler sökande till våra utlysta tjänster. Detta skall vi arbeta med under 2024 genom att bland annat marknadsföra oss bättre samt att se över befintliga anställningskrav.

En ökad rörlighet inom branschen gör att förbundet än mer måste jobba med frågor såsom arbetsvillkor, jämställdhet, hållbarhet och individuell utveckling för att både locka och bibehålla personal.

Tabell 19: Pensionsavgångar samtlig personal

Samtliga anställda		
Pensionsavgångar från 58 år	Faktiska	Planerade
2023	1	5
2024		6
2025		1
2026		0
2027		0
2028		1

2.10 Förväntad utveckling och framtid

Under 2023 genomfördes ett stort projekt för att undersöka möjligheterna att framöver skapa ett än mer effektivt samarbete mellan de tre räddningstjänstorganisationerna i länet. Detta arbete har resulterat i en *Strategisk plan 2024-2026* där det kommande arbetet beskrivs. Inom tio olika samarbetsområden har även verksamhetsplaner för 2024-2026 tagits fram med aktiviteter som ska utföras de kommande åren. Genom att arbeta med och följa upp dessa är ambitionen att skapa en effektivare och mer kvalitativ verksamhet. Räddningstjänsten i Jämtland har inbjudits att delta i arbetet, men ännu inte tagit ställning.

Rekrytering är fortsatt en stor utmaning inom förbundet och det gäller både inom heltids- och RIB-organisationen. Inom heltidsorganisationen har förbundet sökt efter brandmän vid ett flertal tillfällen under året. Tidigare har SMO-utbildning varit ett krav för att erhålla tillsvidareanställning, men på senare tid har förbundet sänkt kravet och det räcker numer att inneha utbildning som räddningspersonal i beredskap (RIB) för att vara aktuell inom heltidsorganisationen. Inom förbundet fördelas de sökande olika till våra heltidsstationer och inom en framtid måste vi eventuellt söka personal med andra meriter än inom räddningstjänstområdet för att kunna upprätthålla tillräcklig bemanning. Dessa måste då erbjudas annan utbildning för att erhålla den kompetens som krävs för rollen.

Det föreligger även bemanningsbrist i rollen som insatsledare och brandinspektör. Det är svårt att motivera brandmän att ta steget vidare till en ny roll inom förbundet. Detta tros bero både på bilden av arbetsinnehållet, de nya arbetstidsdirektiven samt förändrade pensionsvillkor. Detta leder till att förbundet fortsatt kommer ha en utmaning att klara av att utföra de tillsyner som förväntas.

Inom RIB-organisationen har det under året gjorts flertalet rekryteringsinsatser där nya medarbetare har anställts. Läget på stationerna är fortsatt ansträngt där vi fortfarande behöver fler, men läget är bättre än för ett år sedan. Rekrytering inom RIB-organisationen är ett arbete som kontinuerligt måste drivas för att fånga upp intresserade individer på respektive ort.

Upprustningen av det civila försvaret har kommit igång och inom räddningstjänstverksamheten har civilplikten aktiverats. Räddningstjänsten har ett stort ansvar inom det civila försvaret och planering och förberedelser för detta kommer behöva intensifieras under de kommande åren.

Räddningstjänsten kommer att behöva förstärkas både personellt och resursmässigt för att hantera dessa frågor framöver.

3 Drift- och investeringsredovisning

3.1 Driftredovisning

Årets resultat är -15 572 tkr.

3.1.1 Intäkter

Den absolut största delen av förbundets intäkter utgörs av medlemskommunernas bidrag. Resterande del av intäktssidan är avgifter i samband med myndighetsutövning, försäljning av olika tjänster som förbundet erbjuder, hyresintäkter samt ersättningar för automatlarm.

Utfallet av intäkterna under året är lägre än budgeterat, men något högre än prognosticerat vid delårsredovisningen.

På den positiva sidan ses att intäkterna från utbildningsverksamheten överstiger budget med 200 tkr och har ökat till 900 tkr. På motsatta sidan kan konstateras att intäkterna från automatlarm understiger budget med 600 tkr och uppgår till 1 900 tkr. Utfallet är 500 tkr lägre än ifjol och är ur verksamhetssynpunkt något positivt och något vi arbetar för, då det betyder att det inträffar färre onödiga larm som vi behöver åka ut till. Det påverkar dock ekonomin negativt.

3.1.2 Kostnader

Utryckningspersonalens särskilda avtalspension, R-SAP, tryggas genom pensionsavsättningar. Under förutsättning att en brandman har arbetat inom räddningstjänsten i minst 30 år, varav 25 år i utryckningstjänst, har denne rätt att gå i pension vid 58 års ålder. Kostnaden för R-SAP beräknas av förbundets pensionsadministratör KPA. De totala pensionskostnaderna för 2023 är ca 900 tkr högre än budgeterade kostnader för helåret och uppgår till ca 10 Mkr. I äskandet till kommunerna ingick en uppskattad kostnad på 7,3 Mkr för pensioner, men vid fastställande av detaljbudget hade den uppskattade kostnaden ökat och viss hänsyn togs till det vid budgettillfället.

Kostnaden för arbetskraft, exklusive pensionskostnader, överstiger budget med ca 1 Mkr, vilket beror dels på att lönekostnaderna för tillsvidareanställd personal har ökat mer än uppskattat samt att kostnaderna för utryckning och beredskap för RIB-personal har ökat. Löneökningen för tillsvidareanställd personal blev under 2023 drygt 4%, vilket är mer än budgeterat. Till det kommer att antalet anställda har ökat något då vi lyckats med att rekrytera nya brandmän och brandinspektörer under året. Kostnaden för RIB-personal består bland annat av utryckningsersättning och den har ökat jämfört med ifjol med 500 tkr. Den består även av beredskapsersättning som också den ökar, delvis på grund av höjd ersättning, men även då medarbetare får förhöjd ersättning då de upprätthåller extra beredskap för att täcka vakanser.

Gällande verksamhetens kostnader kan utläsas att dessa har höjts för arbets- och skyddskläder samt för reparation och underhåll.

3.2 Investeringsredovisning

Leveranstiden av organisationens planerade investeringar har de senaste åren dragit ut på tiden. Det är tydligt att planeringen måste ställas om och att framförallt fordon måste beställas med klart längre framförhållning än vad som hittills har varit fallet. Under 2023 så var planen att köpa in några mindre fordon samt en lastväxlare till organisationen. De mindre fordonen har köpts in, men lastväxlaren har senarelagts och istället kommer två lastväxlare att beställas framöver. Förbundet fick istället chansen

att köpa in ett begagnat släckfordon från västkusten som kommer att ersätta ett av våra reservfordon som var i dåligt skick.

I övrigt har en del räddningsmaterial, värmekameror, en motorspruta och nya nyckelskåp köpts in till verksamheten.

Tabell 20: Investeringsredovisning

Nr	Objekt (tkr)	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Budget 2023
1	Höjdfordon				
2	Släckbil	1 022		3 841	
3	Mindre släckbil			2 413	
4	Övriga fordon	1 984	328	2 086	4 000
5	Räddningsmateriel	968	344	565	1 000
6	Basutrustning fysisk träning		78		
7	Övrigt	878	188	1 574	500
	SUMMA	4 852	938	10 479	5 500

Bild 10 Brandmännen agerar trygghetsvårdare under Kramfors stadsfest

4 Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Not	2023	2022	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	1	6 233	6 765	6 830
Verksamhetens kostnader	2	- 89 450	- 77 096	- 85 345
Avskrivningar	3	-13 279	- 13 321	- 13 510
Verksamhetens nettokostnader		-96 496	- 83 652	- 92 025
Medlemsbidrag		82 575	87 976	82 575
Verksamhetens resultat		-13 921	4 324	-9 450
Finansiella intäkter	4	595	196	0
Finansiella kostnader	5	- 2 246	-954	- 2 280
Resultat efter finansiella poster		-15 572	3 566	-11 730
Årets resultat		-15 572	3 566	-11 730

5 Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
- Byggnader	6	8 076	16 788
- Maskiner och inventarier	7	24 715	24 904
-Pågående nyinvesteringar	8	475	
Summa anläggningstillgångar		33 266	41 694
Omsättningstillgångar			
- Kortfristiga fordringar	9	32 359	43 574
Summa omsättningstillgångar		32 359	43 574
SUMMA TILLGÅNGAR		65 625	85 267
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	10	8 545	24 117
Avsättningar			
- Avsättningar för pensioner o likn. förpliktelser	11	27 324	25 363
Summa avsättningar		27 324	25 363
Skulder			
- Långfristiga skulder	12	1 361	8 330
- Kortfristiga skulder	13	28 395	27 457
Summa skulder		29 756	35 787
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		65 625	85 267
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		Inga	Inga

6 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys		
	2023-01-01	2022-01-01
<i>Belopp i TSEK</i>	2023-12-31	2022-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	-15 572	3 566
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	15 239	9 855
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-333	13 420
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	-1 983	- 1 130
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	937	4 001
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-1 379	16 291
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-4 850	- 938
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-4 850	- 938
Finansieringsverksamheten		
Amortering av långfristiga skulder	-6 969	- 8 770
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-6 969	- 8 770
Årets kassaflöde	-13 198	6 583
Likvida medel vid årets början	35 776	29 193
Likvida medel vid årets slut	22 578	35 776

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys		
	2023-01-01	2022-01-01
<i>Belopp i TSEK</i>	2023-12-31	2022-12-31
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	13 278	13 320
Återförda avsättningar till pensioner	1 961	- 3 465
	15 239	9 855

7 Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	2023	2022
Försäljningsintäkter	6 006	6 011
Övriga försäljningsintäkter	226	754
	6 232	6 765

Not 2 Verksamhetens kostnader		
Kostnader för arbetskraft	-74 931	-65 710
varav pensionskostnader	-5 753	-2 495
Lokal- och markhyror	-1 487	-555
Material	-633	-432
Övriga rörelsekostnader	-12 399	-10 400
	-89 450	-77 097

Revisionskostnader:
Kostnad för räkenskapsrevision under 2023
uppgår till 100 tkr

Not 3 Avskrivningar		
Byggnader	-8 712	-8 712
Maskiner och inventarier	-4 567	-4 609
	-13 279	-13 321

Not 4 Finansiella intäkter		
Övriga ränteintäkter	595	196
	595	196

Not 5 Finansiella kostnader		
Övriga räntekostnader	-33	-55
Räntekostnader finansiell leasing	-226	-340
Finansiell kostnad på pensioner	-1 987	-559
	-2 246	-954

Not 6 Byggnader (Finansiell leasing)		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	51 373	51 373
Omklassificeringar		
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	51 373	51 373
Ingående ackumulerade avskrivningar	-34 585	-25 873
Årets avskrivningar	-8 712	-8 712
Omklassificeringar		
Utgående ackumulerade avskrivningar	-43 297	-34 585
Utgående redovisat värde	8 076	16 788

Not 7 Maskiner och inventarier

Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	63 696	68 281
Årets anskaffningar	4 377	937
Årets försäljningar/utrangeringar	-	-5 522
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	68 073	63 696
Ingående ackumulerade avskrivningar	-38 791	-39 705
Årets avskrivningar	-4 567	-4 608
Årets försäljningar/utrangeringar	-	5 522
Utgående ackumulerade avskrivningar	-43 358	-38 791
Utgående redovisat värde	24 715	24 905

Not 8 Pågående nyanläggningar

Ingående bokfört värde	-	
Omklassificeringar	-	
Årets investeringar	475	
Färdigställda anläggningar	-	
Utgående redovisat värde	475	

Not 9 Kortfristiga fordringar

Fordringar hos Kramfors kommun, koncernkonto	22 578	35 776
Kundfordringar	1 561	1 267
Interimsfordringar	2 078	2 571
Övriga kortfristiga fordringar	6 142	3 960
	32 359	43 574

Not 10 Eget kapital

Ingående eget kapital	24 117	20 552
Resultateffekt på grund av införande av finansiell leasing		
Årets resultat	-15 572	3 565
	8 545	24 117

Not 11 Avsättning till pensioner

Specifikation - avsatt till pensioner

Särskild avtals/ålderspension	21 989	20 411
Löneskatteskuld	5 335	4 952
	27 324	25 363

Avsatt till pensioner

Ingående avsättning	25 363	28 828
Årets avsättning	3 582	-331
varav:		
- Nyintjänad pension	1 603	0
- Ränte- och basbeloppsuppräknig	1 987	559
- Övrig post	-8	-890
Årets pensionsutbetalningar	-2 004	-2 458
Förändring av löneskatteskuld	383	-676
	27 324	25 363

Totala pensionsåtaganden

Avsättningar	27 324	25 363
Kortfristig del av pensionsskuld	3 536	3 729
	30 860	29 092

Not 12 Långfristiga skulder

Finansiell leasingskuld	1 361	8 330
	1 361	8 330

Not 13 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	7 933	5 149
Finansiell leasingskuld	6 969	8 884
Pensionsavsättningar	3 804	3 729
Interimsskulder	6 890	6 993
Skulder till staten	2 799	2 702
	28 395	27 457

8 Redovisningsprinciper

Förbundet följer lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt tillämpar rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Enstaka undantag från detta redovisas även i notapparaten.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Personalkostnader - Förändring av semesterlöneskuld redovisas som en kostnad i verksamheten. Timlöner som är intjänade under augusti men utbetalas i september är upptagna som en kortfristig skuld i balansräkningen.

Periodiseringar - Inkomster och utgifter periodiseras enligt god redovisningssed, det innebär att inkomster och utgifter har bokförts på de perioder som de intjänats respektive förbrukats. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta

Jämförelsestörande poster - Om det finns jämförelsestörande poster redovisas de på separata rader i resultaträkningen under verksamhetens nettokostnader och specificeras i not till respektive post. Som jämförelsestörande betraktas kostnader eller intäkter som är sällan förekommande och uppgår till ett väsentligt belopp

Extraordinära poster redovisas enligt RKR R11 och innebär att posten dels saknar samband med den ordinarie verksamheten, utgör en engångshändelse samt uppgår till ett väsentligt belopp. Extraordinära poster redovisas på separata rader i resultaträkningen och specificeras i not.

Finansiella tillgångar redovisas enligt RKR R7, vilket innebär att syftet med förvärvet avgör värderingen. När syftet med innehavet är att generera avkastning eller värdestegring skall tillgången värderas till verkligt värde fram till dess att de förfaller, avyttras eller löses in. Verkligt värde är ett beräknat marknadsvärde för tillgången, bedömd genom extern värdering alternativt av två oberoende parter som har intresse av att en transaktion genomförs. Finansiella tillgångar som kontinuerligt är föremål för köp och försäljning klassificeras som omsättningstillgångar.

Finansiella tillgångar som betraktas som stadigvarande klassificeras som anläggningstillgångar och värderas till anskaffningsvärde. När bedömning påvisar att den finansiella anläggningstillgången har ett lägre värde än det redovisade värdet per balansdagen samt att nedgången bedöms vara bestående då görs nedskrivning till det lägre värdet.

Värdering och upplysningar om pensionsförpliktelser - Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i förbundet är beräknade enligt RIPS07 i enlighet med rekommendationen RKR 17 "värdering av och upplysningar om pensionsförpliktelser". Pensionskostnaderna baseras på uppgifter från pensionsbolaget KPA. Prognosen från KPA baseras på en genomsnittlig pensionsålder på 60 år. Upplysningar vad gäller pensionsavsättningar lämnas i not till balansräkningen. Under Eget kapital finns det medel avsatt för att möta framtida pensionsutbetalningar.

Materiella anläggningstillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Beloppsgränsen för mindre värde har satts till ett ½ basbelopp.

Planenliga avskrivningar har beräknats på objektens anskaffningsvärden. Avskrivningarna sker linjärt d.v.s. med belopp som är lika stora under objektets beräknade ekonomiska livslängd. Avskrivningarna påbörjas månaden efter att inventarier tagits i bruk.

Tillgångar betraktade som finansiella (förhyrda lokaler) redovisas bland tillgångsslaget byggnader.

Huvudsakligen tillämpas följande linjära avskrivningstider.

Lätta fordon	6 år
Tunga fordon	12 år
Höjdfordon	15 år
Data & telefoni	3 år
Räddningsmaterial	5 år
Inventarier	5 år

Enligt rekommendationen RKR R4 "Materiella anläggningstillgångar" ska upplysningar om ackumulerade anskaffningsvärden lämnas i not.

Finansiell leasing, RKR R5 - Räddningstjänsten klassificerar from år 2020 hyresavtal för verksamhetslokaler såsom varande finansiella leasingavtal. Finansiella leasingavtal föreligger då riskerna och fördelarna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt ligger på hyrestagaren (leasingtagaren). Resultateffekter av den ändrade redovisningsprincipen som avser 2019 har korrigerats mot eget kapital under 2020.

Tillgångar som förhyrs enligt finansiellt leasingavtal redovisas som tillgång i förbundets balansräkning. Förpliktelsen att betala framtida hyres/ leasingavgifter redovisas som skuld.

De leasade tillgångarna avskrivs enligt plan, vilket motsvarar kvarvarande kontraktstid.

Hyresbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna. Amorteringstiden av skulden görs under samma tidsintervall som avskrivningsplanen för tillgången.